

บันทึก

เรื่อง การขออนุญาตให้มีการเล่นเครื่องเล่นวีดีโอเกม

กรมตำรวจได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๖๑๔.๔๓๔/๖๒๕๙ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมตำรวจมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องเล่นวีดีโอเกมตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๕๓๘ เครื่องเล่นดังกล่าวประกอบด้วยเครื่องรับโทรทัศน์สี เครื่องเล่นเกม และแผ่นวีดีโอเกมที่บ้านทึกเกมการเล่นต่าง ๆ บรรจุอยู่ในตลับเล็ก ๆ ต่อสายไฟเข้าด้วยกัน โดยภาพเกมการเล่นจะปรากฏที่จอโทรทัศน์ ขณะนี้มีผู้ประกอบการกิจการให้เด็กและเยาวชนเช่าเล่นเครื่องเล่นวีดีโอเกมเป็นจำนวนมาก ลักษณะการเล่นเป็นการเล่นครั้งละหนึ่งคน โดยผู้เล่นจะต้องเสียเงินให้ผู้ประกอบกิจการประมาณ ๕-๑๐ บาทต่อการเล่นหนึ่งครั้ง การเล่นครั้งหนึ่งใช้เวลาประมาณ ๑๐-๒๐ นาที ผู้ประกอบกิจการดังกล่าวได้ขออนุญาตทำการฉายหรือให้บริการซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ในสถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง^๑แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แต่ไม่ได้ขออนุญาตตามมาตรา ๔ วรรคสอง^๒ แห่งพระราชบัญญัติการ

^๑พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๒๐ เทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่จะนำมาฉายหรือให้บริการในสถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ จะต้องเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่ได้ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานผู้ตรวจตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๔ หรือเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่มีผู้รับรองสำเนาตามมาตรา ๑๗ แล้วเท่านั้น ทั้งนี้ เว้นแต่สถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ดังกล่าวจะได้รับยกเว้นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

การฉายหรือการให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ในสถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ จะต้องกระทำในวันและเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาต การขออนุญาต การอนุญาต และแบบใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยจะขออนุญาตไว้โดยมีกำหนดเป็นประจักษ์ก็ได้ แต่ห้ามมิให้อนุญาตเกินครั้งละหกเดือน

^๒พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๕๓๘

มาตรา ๔ ห้ามมิให้อนุญาตจัดให้มี หรือเข้าเล่น หรือเข้าพนันในการเล่นอันระบุนี้ในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอันร้ายแรงอื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่จะออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมห้ามไว้ แต่เมื่อรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ณ สถานที่ใดสมควรจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใด ๆ ให้มีการเล่นชนิดใด ก็อนุญาตได้โดยออกพระราชกฤษฎีกา

การเล่นอันระบุนี้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่จะออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์ แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ ต่อเมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตให้ หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

พ.ศ. ๒๕๗๘ จึงเกิดปัญหาว่า การที่ผู้ประกอบการดังกล่าวไม่ได้ขออนุญาตตามมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ นั้น จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติการพนันฯ หรือไม่ เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว กองทะเบียน และกองวิชาการ กรมตำรวจ มีความเห็นขัดแย้งกัน ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

๑. กองทะเบียน กรมตำรวจ มีความเห็นว่า

๑.๑ แผ่นวิดีโอเกมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องเล่นวิดีโอเกมถือได้ว่า เป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศนตาม (๒) ของบทนิยามของคำว่า “เทปหรือวัสดุโทรทัศน” ในมาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศนฯ เพราะเป็นวัสดุอย่างอื่นใดซึ่งได้ถูกถ่ายอัดหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ให้เป็นเรื่องเหตุการณ์ รูป ข้อความหรือเกมการเล่น โดยวัสดุดังกล่าวสามารถจัดถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียง หรือทั้งภาพและเสียงได้ในลักษณะต่อเนื่องกันไปด้วยเครื่องเทปโทรทัศนหรือเครื่องถ่ายทอดวัสดุโทรทัศน เครื่องฉายภาพหรือเครื่องกลไกอย่างอื่นทำนองเดียวกัน แต่จะต้องมีกฎกระทรวงกำหนดให้แผ่นวิดีโอเกมเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศนอีกชั้นหนึ่งก่อน ขณะนี้กองทะเบียนกำลังพิจารณาออกกฎกระทรวงในเรื่องนี้แล้ว

๑.๒ การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาออกใบอนุญาตให้ฉายหรือให้บริการซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศนในสถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศนโดยเฉพาะที่แพร่ภาพเกี่ยวกับวิดีโอเกมให้แก่ผู้ขออนุญาตนั้น เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้ว

ในการเล่นอันระบุไว้ในวรรค ๒ ข้างต้นนั้น จะพนันกันได้เฉพาะเมื่อได้มีใบอนุญาตให้จัดมีขึ้น หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

การเล่นหมายเลข ๕ ถึง ๑.๕ ในบัญชี ข. หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ว่าจะให้รางวัลตราเป็นเงินไม่ได้ และห้ามมิให้ผู้ได้รับรางวัลที่ไปไปแล้วกลับคืนหรือรับซื้อหรือแลกเปลี่ยนรางวัลนั้นในสถานงาน หรือการเล่นหรือบริเวณต่อเนื่องในระหว่างมีงาน หรือการเล่น

พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“เทปหรือวัสดุโทรทัศน” หมายความว่า

(๑) วัสดุที่เคลือบด้วยสารแม่เหล็กหรือสารอื่นใดซึ่งได้บันทึกภาพหรือถ่ายทอดภาพโดยการเปลี่ยนสัญญาณเป็นกระแสไฟฟ้า หรือ

(๒) วัสดุอย่างอื่นใดซึ่งได้ถูกถ่ายอัด หรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ให้เป็นเรื่องเหตุการณ์ รูป ข้อความ หรือเกมการเล่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

โดยวัสดุดังกล่าวสามารถจัดถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียง หรือทั้งภาพและเสียงได้ในลักษณะต่อเนื่องกันไปด้วยเครื่องเทปโทรทัศนหรือเครื่องถ่ายทอดวัสดุโทรทัศน เครื่องฉายภาพ หรือเครื่องกลไกอย่างอื่นทำนองเดียวกัน

ฯลฯ

ฯลฯ

๑.๓ การที่ผู้เล่นเครื่องเล่นวีดีโอเกมต้องจ่ายเงินค่าเล่นวีดีโอเกมให้กับผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาต ถือว่าเป็นการเก็บค่าดูหรือเป็นส่วนหนึ่งของการให้บริการในกิจการของผู้ประกอบการตามบทนิยามของคำว่า “สถานที่ให้บริการเทปหรือวีสดูโทรทัศน์” ในมาตรา ๔^๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐

๑.๔ แผ่นวีดีโอเกมหรือเครื่องเล่นวีดีโอเกมไม่จัดว่าเป็นเครื่องเล่นตามลำดับที่ ๒๘ ของบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๕๓๔^๕ เพราะไม่มีลักษณะใช้เล่นการพนัน และพนักงานอัยการได้เคยวินิจฉัยสั่งไม่ฟ้องผู้ประกอบการดังกล่าวตามพระราชบัญญัติการพนันฯ มาแล้ว และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ฯ บัญญัติว่า “บรรดาบทกฎหมายกฎ ข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน” เมื่อแผ่นวีดีโอเกมเป็น “เทปหรือวีสดูโทรทัศน์” ซึ่งต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ฯ ผู้ประกอบการจึงน่าจะได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพนันฯ โดยผลของมาตรา ๓ ดังกล่าว

๒. กองวิชาการ กรมตำรวจ มีความเห็นว่า

๒.๑ สิ่งใดจะถือว่าเป็นเทปหรือวีสดูโทรทัศน์ตามความหมาย (๒) ของบทนิยามของคำว่า “เทปหรือวีสดูโทรทัศน์” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้จะต้องมีกฎกระทรวงกำหนดให้สิ่งนั้นเป็นเทปหรือวีสดูโทรทัศน์เสียก่อน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ายังไม่มีการกำหนดให้แผ่นวีดีโอเกมเป็นเทปหรือวีสดูโทรทัศน์ แผ่นวีดีโอเกมจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ฯ

“พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวีสดูโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“สถานที่ให้บริการเทปหรือวีสดูโทรทัศน์” หมายความว่า สถานที่ใด ๆ รวมทั้งสถานที่ภายในอาคารหรือยานพาหนะซึ่ง

(๑) จัดฉายหรือให้บริการโดยแสดงภาพและหรือเสียงด้วยเทปหรือวีสดูโทรทัศน์ โดยการเก็บค่าดูหรือโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการให้บริการในกิจการของผู้จัดฉาย หรือผู้ให้บริการในสถานที่นั้นหรือในยานพาหนะนั้น หรือโดยการได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น เช่น การคิดค่าบริการในรูปของค่าธรรมเนียมสมาชิกหรือค่าบำรุง หรือ

(๒) ให้บริการเทปหรือวีสดูโทรทัศน์โดยการจัดส่งไปทางสายหรือทางวิธีการอื่นใดที่ให้ผลในลักษณะเดียวกันไปยังผู้รับบริการหลายรายที่อยู่ภายในอาคารเดียวกันหรือในบริเวณเดียวกัน เช่น อาคารชุด โรงแรม โรงพยาบาล ทั้งนี้เท่าที่มีได้อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

ฯลฯ

ฯลฯ

“พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๕๓๔
ลำดับที่ ๒๘ ของบัญชี ข.

๒.๒ เมื่อแผ่นวีดีโอเกมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องเล่นวีดีโอเกมยังไม่ใช้ “เทปหรือวัสดุโทรทัศน์” ในพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์^๖ ฉะนั้น การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้ขายหรือให้บริการซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ให้แก่ผู้ขอตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ถูกต้อง

๒.๓ การประกอบกิจการของผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นการนำเครื่องรับโทรทัศน์สี เครื่องเล่นเกม และแผ่นวีดีโอเกมที่บ้านที่เกมการเล่นต่าง ๆ ออกตั้งบริการให้ผู้อื่นเช่าเล่น โดยผู้เล่นต้องจ่ายเงิน ๕-๑๐ บาทต่อการเล่นหนึ่งครั้งน่าจะเป็นการประกอบกิจการให้เช่าซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ซึ่งผู้ประกอบกิจการจะต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๖^๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์

๒.๔ เครื่องเล่นวีดีโอเกมซึ่งประกอบด้วยเครื่องรับโทรทัศน์สี เครื่องเล่นเกม และแผ่นวีดีโอเกม จะเป็นเครื่องเล่นที่ระบุไว้ในลำดับที่ ๒๘ ของบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน^๘ หรือไม่ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่าเครื่องเล่นนั้นสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้หรือไม่ หากสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้แล้วย่อมเข้าข่ายเป็นเครื่องเล่นที่ระบุไว้ในลำดับที่ ๒๘ ของบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน^๘ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป

กรมตำรวจพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวเป็นปัญหาการตีความตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์^๖ ซึ่งเป็นกฎหมายใหม่ และพระราชบัญญัติการพนัน^๘ ควรเสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา ซึ่งกระทรวงมหาดไทยก็เห็นชอบด้วย กรมตำรวจจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาดังกล่าวด้วย เพื่อกรมตำรวจจะได้ถือเป็นแนวทางดำเนินการต่อไป

ในการพิจารณาปัญหาที่ขอหารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้รับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) สรุปความได้ว่า เมื่อพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์พ.ศ. ๒๕๓๐ มีผลใช้บังคับ พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าใจว่าแผ่นวีดีโอเกมซึ่งบันทึกเกมการเล่นต่าง ๆ เอาไว้เป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์อย่างหนึ่งซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และผู้ประกอบกิจการให้ผู้อื่นเล่นเครื่องเล่นวีดีโอเกมโดยต้องเสียเงินค่าเล่นเกมให้ผู้ประกอบกิจการได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ขายหรือให้บริการซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ในสถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงได้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอไป ต่อมา ได้มีการพิจารณาทบทวนปัญหาว่า

^๖พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้ประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการในรูปของค่าธรรมเนียมสมาชิกหรือด้วยวิธีการอื่นใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ทั้งนี้ นอกจากกรณีที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาต ผู้ขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีได้ตามมาตรา ๒๙ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำสั่งของนายทะเบียน

แผ่นวีดีโอเกมซึ่งบันทึกเกมการเล่นต่าง ๆ ไว้เป็น “เทปหรือวัสดุโทรทัศน์” ที่จะต้องอยู่ภายใต้ บังคับของพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์พ.ศ. ๒๕๓๐ หรือไม่ ผลปรากฏว่า กองทะเบียนและกองวิชาการ กรมตำรวจ เห็นพ้องต้องกันว่า แผ่นวีดีโอเกมอยู่ในความหมาย (๒) ของบทนิยามของคำว่า “เทปหรือวัสดุโทรทัศน์” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุม กิจการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ฯ ซึ่งจะต้องมีกฎกระทรวงกำหนดให้แผ่นวีดีโอเกมเป็นเทปหรือวัสดุ โทรทัศน์เสียก่อน พนักงานเจ้าหน้าที่จึงได้ออกใบอนุญาตให้ขายหรือให้บริการซึ่งเทปและวัสดุ โทรทัศน์ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง ขณะนี้กองทะเบียน กรมตำรวจ ได้ดำเนินการยกร่าง กฎกระทรวงกำหนดให้แผ่นวีดีโอเกมเป็น “เทปหรือวัสดุโทรทัศน์” เพื่อเสนอให้ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว ปัญหาที่กรมตำรวจประสงค์จะขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาวินิจฉัยมีสองประการ คือ (๑) เครื่องเล่นวีดีโอเกมซึ่งใช้แผ่นวีดีโอเกมที่บันทึกเกมการเล่น ต่าง ๆ เอาไว้เป็นเครื่องเล่นที่ระบุไว้ในลำดับที่ ๒๔ ของบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ หรือไม่ และ (๒) เมื่อได้มีกฎกระทรวงกำหนดให้แผ่นวีดีโอเกมเป็น “เทปหรือวัสดุ โทรทัศน์” แล้ว ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ขายหรือให้บริการซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ในสถานที่ ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง จะสามารถให้ผู้อื่นเล่นวีดีโอเกมโดย เรียกเก็บเงินค่าเล่นเกมจากผู้เล่นได้โดยไม่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๔ วรรคสอง แห่ง พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ หรือไม่ ทั้งนี้ เพราะมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ ควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติว่า “บรรดาบทกฎหมายกฎ ข้อบังคับ อื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน”

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณา ปัญหาที่ขอหารือมาประกอบกับคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) แล้ว มีความเห็นว่า ในปัญหาประการแรกที่หารือว่า เครื่องเล่นวีดีโอเกมจะเป็นเครื่องเล่นที่ระบุไว้ ในลำดับที่ ๒๔ ของบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ หรือไม่นั้น เห็นว่า เครื่อง เล่นที่ระบุไว้ในลำดับที่ ๒๔ ของบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนันฯ หมายถึง “เครื่องเล่นซึ่ง ใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่นโดยวิธีสัมผัส เลื่อน กด ดึง ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้ ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือ เครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม” เมื่อพิจารณาลักษณะและวิธีการเล่นของเครื่องเล่นวีดีโอเกมที่มี ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) ได้นำมาแสดงต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่าง กฎหมาย คณะที่ ๒) แล้ว ปรากฏว่าเป็นเครื่องเล่นซึ่งใช้พลังงานไฟฟ้าที่ใช้เล่นได้หลายวิธี เช่น วิธี สัมผัส เลื่อน กด ฯลฯ และการเล่นเครื่องวีดีโอเกมนั้นสามารถรู้ได้ว่าใครแพ้ใครชนะ เครื่องเล่น วีดีโอเกมจึงเป็นเครื่องเล่นที่ระบุไว้ในลำดับที่ ๒๔ ของบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ และถ้าได้จัดให้มีการเล่นเครื่องเล่นดังกล่าวเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดย ทางตรงหรือทางอ้อม ผู้จัดจะต้องขออนุญาตตามมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการ พนันฯ ยกเว้นจะมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

สำหรับปัญหาประการที่สองที่หาชื่อว่า เมื่อได้มีกฎกระทรวงกำหนดให้แผ่นวีดีโอเกมเป็น “เทปหรือวัสดุโทรทัศน์” ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ แล้ว ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ฉายหรือให้บริการซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ในสถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติดังกล่าวจะให้ผู้อื่นเล่นวีดีโอเกมโดยเรียกเก็บเงินค่าเล่นเกมจากผู้เล่นโดยไม่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อมีกฎกระทรวงกำหนดให้แผ่นวีดีโอเกมเป็น “เทปหรือวัสดุโทรทัศน์” ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้ว ผู้ประกอบกิจการซึ่งให้บริการการเล่นเครื่องเล่นวีดีโอเกมโดยเรียกเก็บเงินจากผู้เล่น ถ้าเป็นการเล่นในสถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ และมีลักษณะเป็นการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามนัยของคำนิยามของคำว่า “สถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้ประกอบกิจการจะต้องขออนุญาตฉายหรือให้บริการซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ในสถานที่ให้บริการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และถือได้ว่า ได้จัดให้มีการเล่นเครื่องเล่นวีดีโอเกมเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยตรง ผู้จัดจึงต้องขออนุญาตตามมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๕๓๘ ด้วย เพราะพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ และพระราชบัญญัติการพนันฯ มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ มีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมการประกอบกิจการเกี่ยวกับเทปหรือวัสดุโทรทัศน์เพื่อป้องกันมิให้มีการนำเอาเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่ผิดกฎหมายหรือที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน ส่วนพระราชบัญญัติการพนันฯ มีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมไม่ให้มีการเล่นการพนัน บทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวจึงไม่ขัดหรือแย้งกันแต่อย่างใด ดังนั้น บทบัญญัติของมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ จึงไม่มีผลเป็นการไปยกเว้นให้ผู้จัดให้มีการเล่นเครื่องเล่นวีดีโอเกม เพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ตนโดยตรงหรือทางอ้อมไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพนันฯ

กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่า ผู้ประกอบกิจการให้ผู้อื่นเล่นเครื่องเล่นวีดีโอเกมโดยเรียกเก็บเงินจากผู้เล่นจะต้องขออนุญาตตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ และตามมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ ด้วย

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๓๔